

หัวข้อสารนิพนธ์	แนวทางการเสริมพลังอำนาจแก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน จังหวัดสมุทรสาคร (Self-Empowerment Guideline on Elderly Caregiving of Village Health Volunteers : Samutsakhon Province)
ชื่อผู้เขียน	นางสาวอารีย์ ธวัชวัฒนานันท์ (Miss Aree Tawatwattananun)
ระดับปริญญา	สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	รองศาสตราจารย์ เล็ก สมบัติ
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

การศึกษา “แนวทางการเสริมพลังอำนาจแก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน จังหวัดสมุทรสาคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การทำหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน (2) ทักษะของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านต่อการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน และ (3) ทักษะของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านต่อการเสริมพลังอำนาจในตนเองเพื่อการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน ประชากร ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 132 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติทางสังคมศาสตร์ SPSS สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความสัมพันธ์ตัวแปร ด้วยไคสแควร์ t-test และ One-Way ANOVA ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 41-50 ปี การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อาชีพทำสวน/ทำนา/ทำไร่/เลี้ยงสัตว์ รายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท และจำนวนผู้สูงอายุที่ดูแลอยู่ระหว่าง 1-3 คน การทำหน้าที่ของอาสาสมัคร ในด้านการให้ความรู้ และการติดตามเยี่ยมมีการปฏิบัติมาก การส่งต่อมีการปฏิบัติน้อย ทักษะของ

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านต่อการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน มีอยู่ในระดับมาก โดยทัศนคติของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านต่อการเสริมพลังอำนาจในตนเองเพื่อการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน อยู่ในระดับมากเช่นกัน ผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านต่อการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน พบว่า การศึกษา รายได้ และจำนวนผู้สูงอายุที่ให้การดูแล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนทัศนคติของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านต่อการเสริมพลังอำนาจในตนเองเพื่อการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน พบว่า การศึกษา อาชีพ รายได้ และจำนวนผู้สูงอายุที่ให้การดูแลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะต่อการทำหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนในการส่งเสริมบริการด้านการส่งต่อสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสาครควรสร้างกลยุทธ์ที่จะช่วยส่งเสริมให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในตนเองที่จะปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ควรมีการปรับพื้นความรู้ให้มีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกันเพื่อเป็นการสร้างเสริมพลังอำนาจ

Abstract

The study on “Self-Empowerment Guideline on Elderly Caregiving of Village Health Volunteers : Samutsakhon Province” aims to study (1) elderly caregiving performance of village health volunteers (volunteers); (2) volunteer attitudes on elderly caregiving; and (3) volunteer attitudes on self-empowerment for elderly caregiving. The population was 132 village health volunteers in Samutsakhon Province and the study tool was the questionnaire. The data was analyzed by the SPSS; the statistics included frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, Chi-square, t-test and One-Way ANOVA. The study results appear as follows.

Most volunteers were female, aged 41-50 years, and had lower secondary education. Their occupations were farming, rice farming, paddy farming, live stocking; incomes between 10,001-15,000 baht; the number of elderly under responsibility was 1-3. Their performance on knowledge providing and visiting was at the high level; the referral was at the low level. The volunteer attitude on elderly caregiving in the community was at the high level; their attitude on self-empowerment for elderly caregiving was at the high level as well. From the hypothesis testing on relationships between their personal factors and attitudes, it was found that educational level, income and the number of elderly under responsibility were different at the statistic significant level of 0.05. In terms of their attitudes on self-empowerment for elderly caregiving, it was found that educational level, occupation, income and the number of elderly under responsibility were different at the statistic significant level of 0.05.

With regard to the recommendations on elderly caregiving performance of village health volunteers related to referral services, Samutsakhon Provincial Health Office should establish strategies on enhancing volunteers' self confidence and proud. Hence, they are able to perform their duties efficiently and effectively. Their educational backgrounds should be adjusted to the same level in order to support empowerment.